

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

108. An reus sit necessario restituendus Ecclesiae, à qua fuit violenter extractus, vel sufficiat restitutionem facere alteri Ecclesiae, vel Episcopo:
Et an sicut Ecclesia spoliata reo est restituenda, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

de Irregul. cap. 1. num. 21. & eruditissimum ac amicissimum Ioann. Baptistam Casalium de veteribus Sacr. Christ. Rit. cap. 44.

Sup. hoc cu
eadem Pal
qualigo in
tom. 1. tract.
10. Resol.

7. Et tandem idem Pasqualigus ibidem decis. 99. asserit contra me, Christianum fingentē se infidelem, & petentē baptizari, vt certam pecuniarum summam accipiat, non debere abjurare. Sed hæc opinio est contra stylum, & praxim nostræ Inquisitionis Hispaniæ, & scio ab omnibus Fidei Quæstoribus, non esse in facti contingentia admittendam. Itaque in difficultatibus supradictis coactus sum magis adhaerere Declarationi Sacræ Congregationis, stylo, & Praxi Tribunalis Inquisitionis, ac, communioribus Doctorum sententiis, quàm Patris Pasqualigi, licet Viri amicissimi, opinionibus.

RESOL. CVIII.

An reus sit necessario restituendus Ecclesie, à qua fuit violenter extractus, vel sufficiat restitutionem facere alteri Ecclesie, vel Episcopo?
Et an sicut Ecclesia spoliata reo est restituenda, sic etiam sit restituendus Regius Fiscus, si fuerit reo spoliatus, qui detinebatur à suis satellitibus?
Et an fugiens è carceribus, vel è manibus familia laica ad Ecclesiam gaudeat Immunitate?
Et: quid dicendum de illo, qui vim faciundo traxit se cum Birrarios ad Ecclesiam?
Et: an extrahentes reum è manibus satellitum, tam ipsi, quam reus, si ad Ecclesiam confugiant, gaudeant Immunitate? Ex part. 6. tract. 1. Resol. 27.

§. 1. Prima opinio negat. Ita Castrus Palaus tom. 1. tract. 1. 1. disp. vnic. punct. 11. num. 13. vbi sic ait. Non est opus restituere reum eidem Ecclesie materiali, sed sufficit si illi, vel alteri, modò æquè tuta sit, & in illa æquè commodè securus habitare possit reus: quia hoc priuilegium vnicum est omnibus Ecclesiis, & iniuria vni facta omnibus fit: ac proinde satisfactio vni præstita omnibus præstat. Ex alia parte reo, vt suppono, nullum inde aduenit detrimentum: ergo sufficienter hac restitutione fatifit. Ita Palaus. Qui etiam addit satisfacere iudicem Laicum, si reum Episcopo, vel eius vicario restituit, quia perinde est, ac si Ecclesie facta fuisset restitutio: quia Episcopus Ecclesiam representat, vt patet ex cap. scire debes 7. quæst. 1. & hanc sententiam docet etiam Bonacina tom. 1. disp. 3. q. 7. punct. 3. num. 14.

2. Secunda opinio affirmat; & docet quòd extractus ab Ecclesia contra formam Bullæ Gregorij XIV. eidem Ecclesie est restituendus: nec sufficit restitutio alteri Ecclesie, vel Episcopo facta. Ita Barbosa de iur. Eccles. lib. 2. cap. 3. num. 54. vbi notat ita declarasse Sacram Congregationem immunitatis, anno Domini 1632.

3. Tertia opinio distinguit. Aut reus petit se restitui ad Ecclesiam, ex qua fuit extractus, vel non: si non petit, procedit prima opinio, vt possit restitui alteri Ecclesie, vel Episcopo, aut eius vicario. Si autem petit, est restituendus propriæ Ecclesie, ex qua fuit extractus. Ita Farinacius tom. 2. consil. 168. num. 49. in fine. Vnde malè adductus fuit pro sua sententia à Barbosa; nam, vt visum est, illam tenet distinguendo: & malè etiam adductus fuit à Castro Palaus: nam in cap. 2. num. 48. de immunit. loquitur ex mente Genensis.

4. Ego autem secundæ opinioni adhaereo propter declarationem Sacræ Congregationis immunitatis. Sed occasione huius quætionis non desinam Tom. I X.

hic apponere Consilium quod habui ab Eminentissimo bonæ memoriæ Cardinali Scaglia tenoris sequentis.

CONSILIVM.

5. Illustrissimi & Reuerendissimi Domini Priuilegium, quo confugientes ad Ecclesias gaudent immunitate, ad eò vt rei non possint ab illis regulariter extrahi, nec in illis carcerari, notissimis iuribus diuino & positiuo, tam Canonico, quàm Casareo, est locale, & non personale, diffuens tamen à loco in personas, vt bene probat post Romanum consil. 137. & alios Mar. Ital. lib. 1. de immunit. cap. 2. Ecclesiis que proinde competit actio spolij pro extractis ab ipsis: & extrahentes à censuris pro violata immunitate contentis in cap. si quis cent. & c. quisquis 17. q. 4. & cap. 4. de immunit. Eccles. non debent absolui, nisi priùs & ante omnia restituerint Ecclesiis, quos extraxerunt, resectis damnis & interesse, vt obseruauit D. Augustinus in persona Bonifacij Regis cap. minor, d. cens. & quæst. & dicunt Sylvester verb. immunitas 3. in fin. Ioan. de Vinchis de immunitate num. 651. Ambros. cap. 15. num. 7. Mar. Ital. lib. citato cap. 6. §. 11. n. 23. Capell. Tholos. decis. 423. num. 3. in addit. & Deciar. lib. 6. sui tract. criminal. cap. 27. in princip. arg. cap. conuente de restit. spoliat. & aliorum iurium.

6. Cùm igitur (Illustrissimi Domini) rei principales extracti per violentiam ab æde Sacra D. Francisci, & post longam & crudelissimam carcerationem quindè m mensium in fortis Laicalis Curie extrahenti detenti fuerint, tandem aliquando restitui Nuntio Neapolitano, apud quem nihilominus per alios tres menses carcerati postmodum Romam se contulerint ad audiendum ordinem V. S. Congregationis sunt ad eandem Ecclesiam, vnde fuerant extracti, incolumes remittendi: vt secundum prædicta iura, & Doctores, & iuxta præcitas auctoritates Ecclesie spoliata in primis, & ante omnia restituantur.

7. Nec datur primò Ecclesiam restitutam fuisse, cùm carcerati restituti fuerint Nuntio Apostolico Neapolitano, & hoc sufficere: vt decisum fuisse testatur Episcopus Montis Marani in Curia Archiepiscopali in sua praxi, cap. 22. num. 8. arg. cap. scire debes 7. quæst. 4. cap. 1. de restit. in integr. Clement. 1. de foro compet. cap. nouit. de iudic. cap. de cetero, de Cleric. non resid. & fortius cap. si quis contum. 17. q. 4. & ex notatis per Archidiaconum ibidem, quòd pena pecuniaria, propter violatam immunitatem Ecclesiasticam sit soluenda Episcopo: ex quibus dicit Ioan. Andream concludere in cap. quamquam, de censib. sufficere, quando iniuria facta est Ecclesie, quòd satisfactio fiat Episcopo, referens etiam Marian. Socin. de visitat. lib. 11. in fin. asserere in vim c. exigit, de censib. in 6. restitutionem fieri posse similiter Episcopo, quia Episcopus representat Ecclesiam, & est in Ecclesia sicut Ecclesia in Episcopo d. c. scire debes: ad effectum huius restitutionis debet reus relaxari in libertatem, & non solum in libertatem, sed securus reduci ad locum tutum per extrahentes debet vt in suam pristinam, & omnimodam libertatem & securitatem se recipiat, quem admodum post Ignè in l. 1. n. 25. Hond. Silan, & alios quos citat, tenet Decianus de lib. 6. c. 29. aliàs 30. n. 7. Quæ quidem regula an obseruata fuerit cum meis Clericis Aquilanis suppliciter Illustrissimorum DD. relinquatur pietissimæ discretioni; & iura in oppositum allegata non concludunt aliquid pro singularissima opinione contra certissimam veritatem.

8. Non primum, videlicet cap. scire debes 7. q. 4. in quo dicitur Episcopum esse in Ecclesia, sicut

F Ecclesia

Sup. his dā
nis infra in
Ref. 17. §.
Quæro ter
tio. & seq.

IN LATI
tribu
TO IX. X
E III
14

Ecclesia est in Episcopo: quia Glossa ibi datur Brocardica: & ipsius dispositio non potest accommodari Ecclesie materiali cuius est privilegium immunitatis ut supra præmissum est, nemo enim dixerit Episcopum esse Ecclesiam materiale, ne cogatur ad movendum ritum auditori, & quæ disponuntur in iure circa reparationem, ornamentum, reconciliationem & alia huius generis disponi circa personam Episcopi.

9. Non secundum, scilicet *cap. 1. in integr. restit.* quod immo facit pro nobis: quia distinguit Episcopum ab Ecclesia, sicut distinguitur minor à tutore; & sic Episcopus debet restituere extractum ab Ecclesia, ut illa conseruet illius iura: sicut tutor debet conseruare illa iura minoris secundum dispositionem *cap. 1.*

10. Non tertium, scilicet *Clement. de for. comper.* in qua disponitur iniuriam irrogatam Episcopo esse irrogatam Ecclesie: quia etsi verum sit, quod iniuria irrogata Episcopo censetur irrogata Ecclesie, cuius est caput; non tamen hinc bene inferretur aliquod ablatum, puta Calicem, ab Ecclesia materiali & restitutum Episcopo non esse restituendum ab Episcopo dictæ Ecclesie, ea ratione quia iniuria fuit facta Episcopo, & sic homo extractus ab Ecclesia cum iniuria Episcopi, & Ecclesie; restitutus Episcopo, debet postmodum restitui Ecclesie; cum restitutio sit in pristinum statum rei positio, *quod si minor. §. restituit. ff. de minor.*

11. Non quartum, videlicet *cap. novit. de iudic.* quoad præceptum correctionis, Dic Ecclesie, impletur, si dicatur Episcopo: quia etsi præceptum correctionis, Dic Ecclesie, impletur, si dicatur Episcopo, qui est caput Ecclesie; non tamen inde sequitur, quod Episcopus non debeat ulterius satisfacere Ecclesie, vel reducendo ovem errantem, vel eam tanquam morbidam ab illa expellendo, ut habeatur tanquam Ethnicus & Publicanus; & sic pari ratione restitutum sibi reum antea extractum ab Ecclesia, vel illum debet Ecclesie restituere, vel illum consignare Curie seculari in executionem, *cap. final. de immunit. Ecclesi. & Bullæ Gregorianæ.*

12. Non quintum, scilicet *c. de casero, de Cleric. non resid.* quod qui seruit Ecclesie, seruit Episcopo: tum, quia dispositio huius *cap.* habet fallentiam respectu Ecclesie; seruitur, ut per Doctores in eo: tum quia si est bona hæc consequentia, qui seruit Episcopo seruit Ecclesie; ergo extractus restitutus Episcopo, est restitutus, Ecclesie, sicut completo seruitio Episcopi debent Canonici remitti ad seruitiū Ecclesie: sic extractus ab Ecclesia post ipsius restitutionem factam Episcopo liber debet remitti ad Ecclesiam, seruata forma sacrarum constitutionum: nisi exceptuata crimina commiserit, ut supra.

13. Non sextum, videlicet *cap. si quis contumax 17. q. 4.* quod pœna pecuniaria propter Ecclesie violationem sit soluenda Episcopo; tum quia *in c. si quis in atrio eiusdem causæ & quæstionis* statuitur oppositum, ut nempe quicquid soluendum est pro violata immunitate Altario illius Ecclesie, à qua aliquis fuit extractus debeat solui, tum quia Glossa *in d. c. si quis contumax*, conciliando dicit pecuniam esse soluendam Episcopo; si extractio fuit facta ab Ecclesia Cathedrali, quod non implicat in casu nostro, cum extracti fuerint rei principales ab Ecclesia Conventualium fratrum S. Francisci: tum fortius ad propositum, quia quidquid sit de pœna soluenda, restitutio extracti debet fieri illi Ecclesie, quæ fuit violata, cum sit diuersa ratio restitutionis, & satisfactionis, argumento *cap. si Canonici, & de offic. ordinarij in 6.* in quo statuitur restitutio damnorum & interesse Canonici, & pœna pro iniuria ipsi Ecclesie, quæ

fuit frustrata diuinis officiis: restitutio enim pertinet ad iustitiam commutatiuam, & sic debet fieri illi, à quo res ablata est, ut Summistæ docent communiter, *in verb. Restitutio*: atque ex hac distinctione ruunt autoritates in oppositum allegatorum Doctorum: pœna enim & satisfactio pro illicita exactione pædagogorum ab Ecclesiasticis, ut *in l. d. cap. quamquam*, & in visitatione ut *in d. cap. exigit, de censibus*, applicanda bene est filico Episcopali: quod autem fuit exactum, debet restitui personæ, vel loco grauato sicut extractus Ecclesie violatæ: alias privilegium immunitatis Ecclesiastica seruiret de vento.

14. Ad summum tamen præfata decisio dictæ Curie Archiepiscopalis Neapolitanæ potest aliis rationibus sustineri ad hunc effectum tantum, ut videlicet intelligatur Ecclesia restituta propter consignationem extracti factæ Episcopo, ad hoc ut extrahens aliis adimpletis, ad quæ ipse tenetur, possit ab excommunicatione incurta absolui; non autem quod facta dicta consignatione, reoque posito in Carceribus Episcopi, si delicta non commiserit exceptuata per Bullam Gregorianam; non sit restituendus loco sacro, unde fuit abductus, eò magis, quod ut idem Auctor paulò ante fatetur *loco cit. n. 6.* ex mente Bartoli, & Abbatis, Ecclesie spoliata competit interdictum de libero homine exhibendo pro restitutione hominis ab ea extracti: dictumque interdictum licet personale est in rem conceptum, sicut cetera interdicta *l. 1. §. penult. ff. de interd.* Unde si ita est, datur contra quoscumque derinentes, etiam quòd sint Episcopi, vel alij superiores Ecclesiastici, qui retinent carceratos extractos ab Ecclesiis ipsis restitutos, nisi delicta commiserint exceptuata.

15. Nec dicatur secundò ad effectum cognitionis, an dicti Clerici commiserint delicta exceptuata, retinendos esse carceratos in terminis Bullæ Gregorianæ: nam Respondeo primò dictos Clericos esse imputatos tatum verbo tenus à parte aduersa, & forsitan per processus formatos à Laicis de homicidijs cum qualitate sacrilegij, quæ non sunt crimina exceptuata, neque de iure in corpore, neque per Bullam prædictam nouissimè. Respondeo secundò cum simus in materia spolijs, probatio delictorū ad effectum impediendi restitutionē debet deduci incontinenti; alioquin non venit impedienda restitutio, ex his, quæ ita in terminis nostris tradit Remigius *in tract. de immunit. Ecclesiasticarum, quæst. 17. ad finem*, & Cardinalis Tuschus *in verb. Ecclesia, concl. vers. secus si dubium sit*. Hæc tamen probatio incontinenti contra dictos Clericos deduci non potest, cum aduersus ipsos alij processus fabricati non fuerint, quàm laicorum, quorum acta non sunt attendenda contra Clericos tanquam nulla ex defectu iurisdictionis qua penitus carent, & cuius omnino sunt incapaces quoad illos, præsertim quòd ipsi de sua iurisdictione contendunt per Canonistas communiter *in cap. si Clerici, de iudicij*, & non possunt facere plenam probationem ad hunc effectum requisitam secundum doctrinam Prosperi Farinacij *in consil. 76. num. 3.* & Ambrosin *cap. 21. m. 4.* Immodò adeò incontinenti est deducenda probatio delictorū exceptuatorum ad effectum prædictum impediendi restitutionem extractorum ab Ecclesiis, ut nec sit dandus terminus filico ad probandum reum commississe delicta exceptuata, etiam si alijs illis confiterit per confessionem ipsius extracti, ut bene probat cum alijs, quos citat Marius Italia *loco citato numer. 3.* ad hoc omnino videndus, Respondeo tertio fortius & circa periculum instantiæ, & hesitationis in contrarium, Bullam Gregorianam concedere facultatē carcerandi laicos ab Ecclesiis extractos ad effectum

atum, cognitionis, an commiserint delicta exceptuata, e in expressa prohibitione facta Laicis officialibus *vefficiu etiam prohibemus*, ne se ingerant in extraxione, & carceratione Clericorum ab & in Ecclesiis etiam sub pretextu criminum exceptuatorum, cum decreto irritante & clausula. Vnde retinere carceratos ad effectum cognoscendi, vel puniendi Clericos extractos à Laicis, vt praefertur, esse manifestè probare, & ratum habere factum contra dictam Bullam Gregorianam, in qua feruntur omnes censuræ, & poenæ, quæ sunt contra violatores libertatis, iurisdictionis, & immunitatis Ecclesiasticæ inflictæ per sacros Canones, Concilia, & constitutiones prædecessorum Gregorij XIV. aduersus facientes contra vel præter dispositionem suam in contrarium allegatæ constitutionis.

16. Atque ex hac vltima responsione cessant omnes difficultates, & superest tantummodo supplicandum pro genibus flexis supplicamus Clericos nostros post iniustissimas, diras, & longissimas carcerationes, & per ciuitates ignominiosissimas distractiones pro reparatione honoris immunitatis, libertatis, & iurisdictionis Ecclesiasticæ apud insignem Ciuitatem in ianuâ residentiæ Christi Vicarij ad pristinam libertatem restitui, iusto & misericordissimo iudicio, & imperio Vestrarum Illustrissimarum & Reuerendissimarum DD. Quas Deus, &c.

17. Dicendum est igitur ex supradictis reum esse à iudicibus Laicis restituendum Ecclesiæ, à qua fuit extractus.

18. Verum pro Coronide huius resolutionis mihi videtur ex his non esse relinquendam curiosam & practicabilem quaestionem. An sicut Ecclesia, vt dictum est spoliata reo est restituenda; sic etiam sit restituendus Regius Fiscus, si fuerit reo spoliatus, qui detinebatur à suis Satellitibus. Et affirmatiuam sententiam docet Ioannes Maria Nouarius in *summa Bullar. tit. de immunit. num. 14.* vbi sic ait: Ampliatu duodecimò in fugientibus è carceribus, vel è manibus familiarum: quod intelligas, quando ipse fecit eximeret; secus verò si fuisset ab aliis exemptus à manibus familiarum: prout accidit casus iste in Ciuitate Castellanaensi, vbi Vicariatus officium gerebam, & fuit restitutus carceratus familiarum. Et ratio est, quia sicut Ecclesia, quæ fuit spoliata, habet interdictum de libero homine restituendo; ita etiam familia habet interdictum restitutionis: quia Ecclesia dicitur cultrix iustitiæ, vel semper fuisset detentus per Birruarios, nam non obstante quod ita detentus vim faciendo traxisset secum Birruarios, intus Ecclesiam, non gauderet immunitate nisi liber & solutus euasisset manus familiarum. Ita Nouarius. Qui pro sua opinione adducit Francum *decif. 709. num. 3.*

19. Sed hanc sententiam prorsus esse reiiciendam existimo. Et idè dicendum est extrahentes reum è manibus Satellitum, malè facere & dignos esse maxima poena: puto tamen tam ipsos, quam reum, si in Ecclesiam confugiant gaudere eius immunitate, nec reum restituendum esse Curia seculari. Et ratio est clara: nam in tali casu reus liber ingreditur in Ecclesiam, & verum est, quod ad eam confugiat: ergo eius immunitate non est priuandus; cum omnia iura absolutè asserant reos confugientes ad Ecclesiam eius immunitate gaudere, vt patet ex *cap. inter alia, de immunit. cap. definitiui 17. quæst. 4. ex l. 2. C. de his, qui ad Ecclesiam confug. vbi absolutè dicitur; Sancimus nemini licere ad sacrosanctas Ecclesias confugientes abducere. Cum igitur supradicti Canones absolutè loquantur, & non distinguant, sequitur neque nos distinguere debere ex vulgatis testibus, quos adducit *Surdus consil. 51. num. 7. & Iason in l. non dubium, Tom. I X.**

num. 58 ff. de legibus, & alij communiter. Et tradit in simili casu Henricus Canisius Professor Sacrorum Canonum in inclita Academia Ingolstadiensi lib. 3. Decret. tit. 12. de immunit. Eccles. fol. mibi 241.

20. Confirmantur supradicta: quia omnes, & ipse Nouarius asserunt reum, qui se ipsum exemit è manibus Satellitum gaudere immunitate, ergo debet etiam gaudere si exemptus fuit adiutorio alterius. Probo consequentiam, quia in vtroque casu reus, dum confugit ad Ecclesiam, liber & non captiuus ad eam confugit, ergo debet eius immunitate gaudere. Et si non desint Auctores tam veteres, quam recentiores non ignobiles, quos ego congeffi in *part. 1. tract. 1. resol. 30.* & tenet nouissimè Canisius *loco citato*, asserentes reum, etiamsi captus & in manibus Curia intret in Ecclesiam, eius gaudere immunitate: ergo quantum magis reus, de quo loquimur, debet illa gaudere: qui liber vt diximus, & non captiuus ad eam confugit. Adde quòd in Bulla Gregoriana nominatim excluduntur rei, qui ad Ecclesiam confugientes non possunt eius immunitate gaudere; inter quos non numerantur rei è Satellitum manibus extracti: ergo non sunt ab immunitate excludendi: quia, vt ipsemet Nouar. *num. 47.* fatetur, verba Bullæ non sunt amplanda, nec extendenda, neque limitanda, seu declaranda, sed intelligenda, prout sonant.

21. Restat modo respondere ad argumentum, quod pro se adducit Nouarius: nempe quia sicut Ecclesia spoliata debet restitui; ita & Curia secularis. Et respondeo disparem esse rationem: nam in casu Ecclesiæ iudex secularis illam spoliavit, abstrahendo ab ipsa reum violenter, & idè merito est delinquens ei restituendus: sed in nostro casu non ipsa Ecclesia spoliavit Curiam secularem, sed alij: & ipsa recepit reum liberum & non captiuum: ergo nulla ei adest obligatio restituendi illum, Caueant igitur Episcopi ab hac Nouarij opinione, nam si illam in praxi deducerent, essent seuerè puniendi.

22. Ad alium verò casum, quem asserit Nouarius. Respondeo primò disparem esse rationem cum isto, de quo locuti sumus: nam reus non confugit liber ad Ecclesiam sed adhuc in brachijs Curia secularis. Vel respondeo secundo in hoc etiam casu reum gaudere immunitate; vt ego nominatim contra Nouarium cum multis Doctoribus probaui in *part. 4. tr. 1. resol. 106. & in part. 3. tract. 1. resol. 26. & in part. 1. tract. 1. resol. 13.* Et nunc pro probabilitate dictæ sententiæ adducam auctoritatem Mariani Socini viti in legali literatura celeberrimi *tract. de citat. art. 17. in 2. membr.* vbi docet, Quod si familia capit aliquem extra domum, & captus trahens capientem ingressus fuerit domum, vel intra clausuram domus partem corporis immiserit, non debet inde inuitus extrahi; ita & reus, qui secum rapit Satellitem, & confugit ad Ecclesiam, debet eius immunitate gaudere. Cæteras verò rationes pro hac sententia videbis penes me ipsum in locis citatis. Et ita hanc sententiam post hæc scripta inueni docere Ghilinum in *summa ver. Ecclesia, num. 2.* & me citato Giances *de censuris ver. extrahens, num. 18.* Trullench in *Decalog. tom. 1. c. 11. dub. 1. num. 11.* & Cæsarem Loccatellium in *Breviario de Tortura, inspect. 5. num. 162.* vbi affirmant reum, qui ligatus cum Satellite fugit in Ecclesiam, debere eius immunitate gaudere.

23. Sed cum satis probatum sit reum exemptum è manibus Satellitum, & ad Ecclesiam confugientem gaudere eius immunitate. Quæritur an eadem etiam gaudeant immunitate illi, qui exemerunt: maxime si reus ibat iam damnatus ad Trimeses, vel exemerunt è carceribus. Et negatiuè quidem responderet

Quæ hic est supra Resol. l. 105.

Quæ omnes hic sunt supra Resol. 102. 103. & 104. & in Resol. 106. Nec à veris. Vnde.

Sup. hoc in Resolutionibus not. præteritis.

Sup. hoc sit. præ in Resol. 105. Ad id.

Sup. hoc in dicitur præcedentibus Resol. & supra in Resol. 105. contin. in veris. Tertio.

responderet Sarpus, quia qui eximunt condemnatos & manibus familiae secularis incidunt in crimen laesae maiestatis, ex textu in leg. cuiusque verb. item qui confessum, ff. ad leg. Jul. Maiest. & docet Alexander consil. 35. num. 4. vol. 2. Burlarum consil. 216. num. 1. & 5. vol. 2. Vinius decis. 92. num. 4. & alij; quos plena manu citat Maltrillus in indulto c. 59. n. 1. & 2.

24. Verum contrarium tenendum est, maxime in terminis Bullae Gregorianae, in qua solum excluduntur ab immunitate Rei laesae maiestatis tantum in personam Principis. Vnde ex his etiam si eximunt in ipso actu eximendi vulnerarent, immo occiderent Satellites Regios vel fideles; si postea ad Ecclesiam confugerent; eius vitique immunitate gauderent: nam licet occiderent Officiales Regios committant crimen perditionis ex leg. 1. ff. ad leg. Jul. Maiest. & notant Doctores, quos citat Fatnacijs quest. 112. num. 136. Antonius de Amatis decis. 1. & 4. cum aliis. Tamen, ut dictum est, solum crimen laesae maiestatis in ipsam personam Principis excluditur ab immunitate. Ergo &c.

Sup. hoc supra in Ref. 54 sed lege etiam alias eius primae not.

RESOL. CIX.

An extractus violenter ab Ecclesia à parentibus occisi, si superueniat curia secularis, & capiatur debeat adhuc gaudere Immunitate?

Idem est, si metu iniuste illato, quod à iudice seculari capiendus sis in Ecclesia, & fugias ab ea, adhuc non potes capi, quia tunc non diceris egredi sed extrahi per violentiam. Ex part. 9. tit. 7. & Misc. 2. Ref. 6.

§. 1. **N**Egatiue respondet nouissime, vizus auctoritate Patris Suarez, Regens Sanfelicius tom. 2. decis. 286. n. 5. & distinguendum putat: nam, si Index misit alterum, qui tanquam priuatus amicus falsus, illum deciperet, vel inimicus vim inferret; tunc sine dubio non potest capere illum: quia actio principaliter est Iudicis, & idem ipse tenetur Ecclesiae restituere: si vero ipse nihil cogitando de priori iniuria, reum inuenit extra Ecclesiam; potest sine dubio illum capere & contra illum procedere; quia extra locum sacrum illum inuenit, & ibi incipit exercere iurisdictionem suam, & idem non violat immunitatem, neque ipse tenetur hominem restituere Ecclesiae; alter vero, qui illum extraxit, tenebitur restituere: quod si iam non potest, est per accidens, & satisfacit restituendo expensas, & damna, pro ut poterit.

2. Nec obstat id, quod dicitur, quod persona extracta sit priuata libertate, & venit restituenda, tanquam res affecta, quae ad quemcumque transit, cum vitio transit: nam responderetur; nullo iure id esse fundatum, & iura adducta loquuntur in casu dixerit, quando videlicet, cohaeret vitium. Et ita loquitur textus in l. Si abducta, C. de furt. In casu nostro etiam priuilegium praedictum competit personae, attamen competit ratione loci, & donec est in loco: vnde, si sponte exierit ab Ecclesia, non gaudet immunitate. Remig. in tract. de immunit. in princip. 3. praesuppos. n. 12. & seq. & fall. 12. Clar. in d. fin. 9. 30. n. 1. vers. Sed certe. At cum in Ecclesia nulla per familiam Curiae secularis illata fuerit violentia; sed extra locum sacrum captus, in quo persona erat priuilegiata, sequitur, non esse restituendum. Nec à Iudice potest dici spoliata persona immunitate, cum non adfuit consensus, & auctoritas ipsius in extractione ab Ecclesia; sed eam familia cepit, postquam ad locum non immunem traxerunt, & interdictum: vnde vis non competit contra illum; qui non spoliavit, cap. Cum ad Sedem de restit. spoliar.

3. Sed contrariam sententiam profus sustinendam esse puto cum Peregrino, Megala, & Genuesi firmati in part. 1. tract. 1. resol. 16. & nunc contra Sanfelicium iterum firmo cum Gregorio de Valentia tom. 3. disp. 6. q. 3. punct. 1. ad resp. ad 2. Bonac. tom. 2. disp. 3. q. 7. d. 2. n. 10. & Castr. Pal. tom. 2. tr. 11. disp. vnic. punct. 11. n. 2. qui nominatim refellit Suarez. Ratio est: quia illa extractio est violenta: sed omnis extractio violenta, est nulla, & reo praedudicare non potest; alias facile possent Iudices, confugientes ad Ecclesiam capere, & punire si per vim ab aliis extractos licite capere, & punire possent: ergo, Dices: Iudex, qui non fuit particeps huius violentae extractionis, dici non potest extrahere delinquentem à loco sacro, sed ex profano: ergo non violat immunitatem. Sed respondeo, Iudicem violare immunitatem: quia primam extractionem continuat: delinquens enim, etsi extra locum sacrum existat corporaliter; moraliter tamen reputandus est, ac si in loco sacro adesset; tum quia extractio nulla fuit: tum, quia immunitatis priuilegium non amisit, si quidem Ecclesiae est restituendus. At idem est, si metu iniuste illato, quod à Iudice seculari capiendus sis, fugias ex Ecclesia; adhuc non potes capi: quia tunc nem tam diceris egredi, quam extrahi per violentiam. Sic plurius comprobatur Fatnacijs in Append. de immunit. c. 2. n. 55. Et hanc sententiam, praeter Doctores citatos, tenet etiam, me citato, Trullench in Decal. 10. l. lib. 1. c. 11. dub. 1. n. 14. Non est igitur recedendum ab affirmatiua sententia, quam contra Suarez communiter tenent omnes ut visum est, qui post ipsum scripserunt.

Quae nunc hanc sequitur, & infra in Ref. 112.

Sup. hoc lege doctrinam Ref. not. praeterita, & infra ex Ref. 127. 8. Ad id.

RESOL. CX.

An Index, qui non mandauit extrahere reum ab Ecclesia, sed suauiter, vel alij extraxerunt vis, vel dolo, teneatur restituere eum in Ecclesia, vel possit contra illum agere? Ex part. 1. tract. 1. Ref. 16.

§. 1. **I**N tali casu posse aduersus talem procedere, quia illum inuenit extra locum sacrum, putauit Suarez de Relig. tom. 1. tract. 2. lib. 13. cap. 3. num. 17 & idem illum non esse Ecclesiae restituendum, nec poenas violatae immunitatis incurere docet.

2. At ego semper contrariam sententiam tenui, quam postea docuit noster Megala in 3. p. lib. 4. c. 2. q. 1. n. 32. Peregrin. tract. de immunit. Ecclesia, c. 20. n. 324. Et ratio est: quia talis reus est affectus pro restitutione Ecclesiae, quae fuit dolo, seu vi spoliata: ergo ad quemcumque quae transferit, cum tali onere transit: sicut res furuiua transit ad omnes cum onere restitutionis cui de iure competit, scilicet; domino suo; adde, quod in Bulla dicitur. Extrahunt, capiunt, & incarcerant. Vt igitur dicta verba operentur effectum suum, iuxta cap. Pastoralis, de appellat. sunt intelligenda, capiunt, & incarcerant, scilicet, extractum. Ita Peregrinus. Deinde Summus Pater in ista Bulla punit attentantes aliquid praeter, vel contra eius formam: sed Iudex, qui, si non mandauit, tamen extractum non restituit, contra Bullam attentare dicitur; ergo illius poenam incurrit. Sed, quia talis casus accidit in vrbe Neapolitana, & ut supra diximus, fuit decisis: ponam verba Episcopi Genuesi. in praxi, c. 1. n. 5. vbi sic ait: Anno 1598. quidam assassinus interfecit quandam personam, & postea confugit ad Ecclesiam, à qua fuit per vim extractus à consanguineis occisi, & aliquibus satellitibus Curiae secularis, & eodem die coram Iudice seculari confessus fuit commisisse dictum homicidium per assassinum. Fuerunt per Curiam Archiepiscopalem citati omnes Iudices M. C. Vicaria, Advocatus, & Procurator Fiscalis, & etiam

Sup. hoc in Ref. praeterea, & infra Ref. 112. & ne deseras videre etiam doctrinam Ref. 111. & signatè §. Ad id. Ref. 117.

Supra in Ref. quae nunc est infra 113. & pro particula attentare, contenta in hoc textu lege supra Ref. 4.